

ÇOCUK GEBELİKLERİ RAPORU

Gamze Akkus İlgezdi
CHP Genel Başkan Yardımcısı - İstanbul Milletvekili

ÇOCUK GEBELİKLERİNİ HOKUS POKUS YÖNTEMİYLE DÜŞÜRDÜLER!

Dünya Sağlık Örgütüncü Adölesan Dönem olarak tanımlanan 10-19 yaş grubunda doğum yapan kız sayısı Türkiye’de son 19 senede **1.755.375’e** ulaştı. Bu doğumların **yüzde 27’si** 17 yaşından küçük çocuklarca gerçekleştirilirken 15 yaşından küçüklerin yaptığı doğum sayısı ise **15.601** oldu. “**Hokus-pokus**” formülünü devreye sokan TÜİK’in marifetiyle 17 yaş altındaki kız çocukları arasındaki doğum oranı son 19 senede **sözde yüzde 82 azalırken, yaş grubu belirsiz doğumlar ise yüzde 389 arttı.** 2023 yılını “Türkiye Yüzyılı” olarak ilan eden AKP iktidarının, dijital çağda halen doğum yapanların yaşını belirleyememesi kafalarda soru işareti yarattı.

“HOKUS POKUS” FORMÜLÜ

Şaibeli verileriyle istatistik bilimini ters yüz eden TÜİK, aynı marifeti çocuk yaşta doğum yapan kız çocukların sayısını azaltmak için de sergiliyor. TÜİK’in uyguladığı “veri perdeleme” yöntemi sayesinde Türkiye’de 17 yaş altı kız çocuklarının gerçekleştirdiği doğumlar her sene düşüyor ancak rakamlar aksini söylüyor. Devreye aldığı “hokus pokus” formülü sayesinde son 19 yılda gerçekleşen **17 yaş altı kız çocuğu doğumlarını yüzde 82 oranında azaltan** TÜİK, **yaş grubu belirsiz doğumlarda meydana gelen yüzde 389 artışın** nedenini ise açıklamıyor.

AKP’DEN ÖNCE – AKP’DEN SONRA

TÜİK verilerine göre 2001-2002 yılları arasında gerçekleşen doğumlar incelendiğinde **15 yaş altında yüzde 6, 15-17 yaş grubunda yüzde 12** ve **yaş grubu belirsiz doğumlarda ise yüzde 15 azalma** olduğu görülüyor.

	<15	15-17		Yaş Grubu Belirsiz	
2001	2.730	50.848	↓	4.708	↓
2002	6%	12%		15%	
	2.564	44.957		3.997	

Küçük yaşta doğum yapan çocuk sayısı AKP iktidarıyla birlikte de düşmeye devam etti. Ancak burada devreye TÜİK’in “hesap uzmanları” girdi! Doğum yapan 17 yaş altı kız çocuğu sayısı 2003-2021 yılları arasında **40.196’dan 7.190’a** gerilerken aynı dönemde **yaş grubu belirlenemeyen doğumların sayısı** ise biranda **1.929’dan 9.432’e yükseldi.** Başka bir ifadeyle AKP döneminde **15 yaşından küçük kız çocuklarının** gerçekleştirdiği doğumlar **yüzde 95, 15-17 yaş grubundaki çocukların** gerçekleştirdiği doğumlar ise **yüzde 81** oranında azalırken aynı dönemde **yaş grubu belirsiz doğum sayısı ise yüzde 389 arttı.** Çok açık biçimde görülüyor ki, AKP iktidarının sesi olan TÜİK, çocuk yaşta gerçekleşen doğumları, “yaş grubu bilinmeyen doğumlar” kategorisinin içine alarak perdeledi!

	<15	15-17		Yaş Grubu Belirsiz	
2003	2.350	37.946	↓	1.929	↑
2021	95%	81%		389%	
	117	7.073		9.432	

ERDOĞAN DÖNEMİNDE ZİRVE YAPTI

Yaş grubu bilinmeyen doğum sayısı Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı seçilmesinin ardından istikrarlı biçimde artarak adeta zirve yaptı. 2013 yılında 8.686 olan yaş grubu belirlenemeyen doğum sayısı 2014 yılında yüzde 21 artışla 10.486'ya, Tek Adam Rejimine geçildiği 2018 yılında da **yüzde 40** artışla **12.140'a** yükseldi.

TÜRKİYE'NİN GERÇEĞİ: ERGEN YAŞ GEBELİKLERİ

Dünya Sağlık Örgütü, 10-19 yaş arasını Adölesan dönem olarak tanımlamaktadır. Adölesan gebelikler de bu yaşlardaki gebeliği ifade etmektedir. Adölesan gebelikler riskli gebelikler adı altında kabul edilmekle beraber tıbbi, sosyal ve toplumsal bir sorunun göstergesidir. Türkiye'de 2003-2021 yılları arasında toplam **1.755.375** adölesan dönemi doğum gerçekleşti. Başka bir ifadeyle AKP iktidarı boyunca henüz ergenlik çağında olan bireyler *haftada 1.777, günde 253* doğum gerçekleştirdi.

UTANÇ RAKAMLARI

2003-2021 yılları arasında adölesan dönemde (10-19 yaş) gerçekleşen doğumların **yüzde 27**'sinde, annenin yaşı **17**'den küçüktü. 17 yaşından küçük olduğu halde doğum yapan **468.284** kız çocuğunun **15.601**'i de **15 yaşından küçüktü**.

KONUŞULMAYAN REZALET

Çocuk yaşta hamile kalan kız çocuklarından kayıt altına alınanların sayısı, istatistiklere yansıyanlara oranla oldukça az sayıda. Yargıya ve sağlık kurumlarına intikal etmeyen vakaların oldukça fazla olduğu bilinen ama konuşulmayan bir gerçek. 18 yaşından küçük çocukların gebelik durumu cinsel istismar boyutuyla da değerlendirilmelidir. Oysa Türkiye'de veriler, **2012-2021 yılları arasında 15 yaşından küçük 147 çocuğun birden fazla doğum yaptığını gösteriyor**. Buna göre söz konusu yıllar arasında **15 yaşından küçük olduğu halde 2'nci kez doğum yapan 129 çocuk, 3'ncü kez doğum yapan 16 çocuk ve 4'üncü kez doğum yapan 2 çocuk** bulunuyor.

15-17 yaş grubunda ise tablo daha vahim. 2012-2021 yılları arasında doğum yapan **14.806** çocuktan **13.791**'i **2'nci kez, 910'u 3'üncü kez ve 105'i de 4'üncü kez** bebek sahibi olmuş. Öte taraftan 2012 öncesi veriler TÜİK sayfasından kaldırıldığı için geriye dönük bilgiye ulaşamıyoruz. Kısacası iktidar çocuklara yönelik sistematik cinsel istismar vakalarını görmezden geldiği gibi sağlıklı bir karşılaştırma yapmaya olanak sağlayacak tüm veriyi de kısıtlıyor.

EĞİTİM SEVİYESİ DÜŞTÜKÇE, ÇOCUK GEBELİKLER ARTIYOR

Aile baskısıyla okuldan uzaklaştırılan kız çocukları arasında, küçük yaşta doğum oranı artış gösteriyor. 2015-2021 yılları arasında **doğum yapan 15 yaşında küçük 1.501** çocuğun yüzde **51**'i yani **769'u** yalnızca ilkokul mezunuydu. **433**'ünün ise herhangi bir okul bitirmediği görülüyor. **5** çocuk ise okuma yazma dahi bilmiyordu. 2015-2021 yılları arasında doğum yapan **15-19 yaş grubuna mensup 426.157** çocuktan **2.957**'sinin **okuma yazması bulunmuyor. 58.907'si herhangi bir okul bitiremedi. Yüzde 74'ü yani 316.724'ü sadece ilköğretimi tamamlayabildi**. Öte taraftan küçük yaşta doğum yapan kız çocuklarının eğitim durumuna ilişkin de 2015 yılı öncesine ait veri bulunmadığı için tabloyu net biçimde göremiyoruz.

EVLENMEYE İZİN DAVALARI İSTİSMARIN BOYUTUNU ARTIRIYOR

Kız çocuklarını küçük yaşta zorla evliliklerden ve cinsel istismar olgusundan korumakla mükellef olan yargı mekanizması ne yazı ki eril saikle hareket ediyor. Adalet sistemi, çocuğa yönelik cinsel istismarla mücadele etmek yerine 18 yaşından küçük olduğu halde gebe kalan çocuklara evlilik izni verilmesini “mücbir” yani zorlayıcı sebep olarak görüyor ve istismarı yasa bakımından tanıyarak, meşrulaştırıyor. Toplum baskısı ve giderek yozlaşan sosyal doku da istismara uğrayan çocuğu korumak yerine, evlilik izni yoluyla “ailenin namusunu kurtarmaya” yönlendiriyor. Bu bakımdan 2012-2021 yılları arasında **reşit olmadığı halde 129.547** çocuk için mahkemelerce “**evlenebilir**” kararı verilmesi, aslında kanun eliyle istismara ortak olunması anlamına gelmektedir.

CUMHUR İTTİFAKI ARAŞTIRAMAZ

İstanbul sözleşmesinden imzasını çeken, 6284 sayılı yasayı uygulamayan, eril adaletin kravat indirimlerine ses çıkarmayan iktidar bileşenlerinden çocuğa yönelik istismar olayları ile erken yaşta gerçekleşen evlilikler ve adölesan gebeliklerinin nedenlerini araştırmasını beklemek gerçekçi değildir. İktidar tüm kültürel ve siyasi kodlarıyla birlikte çocuğa yönelik her türlü istismarın odak noktasındadır.

Erken evlilikler sonucunda ya da cinsel istismarla meydana gelen adölesan gebelik ve doğumlar henüz ruhsal gelişimini tamamlayamamış kız çocuklarının eğitimlerinin yarım kalmasına, sosyal konumlarının toplum içinde “görünmez” statüsüne gerilemesine ve ekonomik bakımdan kendisine cinsel, fiziksel ve psikolojik şiddet uygulayan erkeğe bağımlı kalmasına yol açmaktadır.

Ülkemizde genç ve çocuk nüfusun fazlalığı, sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel faktörlerin etkisiyle bu rapora konu olan sorun içinden çıkılmaz bir hal almaktadır. İktidar her ne kadar “namus cinayetlerini biz bitirdik” dese de küçük yaşta zorla evlilikler ve çocuk gebelikleriyle birlikte şiddet her gün yeniden üretilmekte ve özellikle kız çocukları “canlı canlı” cinayete kurban edilmektedir.